

Náhlá smrt ve sportu

Autor: Vojtkovská Kateřina, Hudec Štěpán

Výskyt:

V ČR dosud nejsou dostupné přesné údaje o výskytu náhlého úmrtí při sportu. Dle americké studie (Williams a Chen) zemře v USA 1/100 000 sportovců za rok. Italská studie (Corrado a spol.) v letech 1979 až 1999 zkoumala 112 790 sportovců a sportovkyň ve věku 12 až 35 let. Incidence náhlého úmrtí byla 2,3/100 000 . Relativní riziko náhlé smrti vrcholového sportovce proti běžné populaci do 35 let je asi 2,5. U mužů je riziko 9x větší než u žen.

Etiologie, patogeneze:

Náhlá srdeční smrt ve sportu je z více než 80% způsobena neúrazovými příčinami - zejména vrozenými anomáliemi srdečního svalů. Z úrazových příčin je nejčastější srdeční kóma. Vrozené anomálie srdce se mohou projevit jako fibrilace komor (chaotická, nepravidelná činnost srdečních komor), bezpulzová komorová tachykardie (porucha srdečního rytmu bez hmatného pulzu) nebo asystolie (zástava srdce). Mezi nejčastější dědičné choroby sportovců do 35 let patří hypertrofická kardiomyopatie, arytmogenní dysplazie pravé komory, dále se mohou vyskytnout časně formy ischemické choroby srdeční, vrozená anomálie koronárních tepen, aj. Nad 35 let je častou příčinou ischemická choroba srdeční. Sport sám není příčinou, ale spouštěčem akutního zvratu nepoznaného kardiálního onemocnění.

Hlavní příznaky

Prvními příznaky poruchy srdeční akce mohou být pocity bušení srdce, dušnosti, snížení fyzické výkonnosti, točení hlavy, závratě, krátkodobé ztráty vědomí, pocity tlaku na hrudi. Nejzávažnějším příznakem je náhlá ztráta vědomí.

Vyšetření

V roce 2005 vzešel konsensuální návrh Evropské skupiny sportovní kardiologie a Italské (Lausanské) skupiny. Týká se sportovců do 35 let, klade důraz na získání anamnézy a EKG.

Základní preventivní prohlídka u sportovců v ČR zahrnuje podrobné anamnestické vyšetření (Lausannský dotazník), fyzikální vyšetření a 12 svodový záznam EKG v klidu (výkonnostní sportovci) a při zátěži (vrcholoví sportovci).

Obrázek č.1: Bicyklová ergometrie

http://dr-siemons.de.dd25630.kasserver.com/wp-content/uploads/2009/09/Belastungs-EKG-Fotolia_9144572_XS.jpg

Léčba

Při ztrátě vědomí a zástavě dechu zahajujeme kardiopulmonální resuscitaci (KPR). Zahrnuje zevní srdeční masáž a umělé dýchání z plic do plic. Podle nových doporučení není nutné do dospělého v každém případě dýchat ("compression/hands - only" resuscitation). Provádíme 30 stlačení hrudníku a 2 vdechy. Stlačujeme uprostřed hrudníku (na spojnici bradavek), do hloubky 5cm (1/3 hrudníku), frekvence stlačování je 100 za minutu. Před zahájením plicní ventilace zakloníme hlavu. Na frekventovaných místech (např. letiště či fotbalové stadiony) by měl být dostupný automatizovaný

externí defibrilátor. Jedná se o přístroj, který je schopen zhodnotit poruchu srdečního rytmu a v určitých případech indikovat výboj.

Následná léčba se odvíjí od konkrétní příčiny poruchy srdeční akce.

Obrázek č.2: Guidelines KPR 2010

http://www.resuscitace.cz/wp-content/uploads/2011/01/Poster_10_BLSAED_01_01_CZE_V20110112.pdf

Komplikace

V tomto případě nelze o komplikacích hovořit.

Praktické rady pro pacienta

Dodržovat preventivní vyšetření kardiovaskulárního systému u kardiologa nebo tělovýchovného lékaře.

Nepodcenit varovné příznaky při námaze - točení hlavy, závratě, pocit bušení srdce, dušnost.

Netrénovat při nemoci, nedopovat.

Literatura

1. Pleskot M.: Náhlá srdeční smrt, Nucleus HK, 2012, 81s 7-9
2. Pastucha D, Sovová E. et al.: Tělovýchovné lékařství, UPOL, 2011, s 119-121
3. Drábková J, Malá H.: Vádemékum novinek neodkladné péče, Grada, 1999, s 38-40
4. Corrado D, Pelliccia A, Bjornstad HH et al. Cardiovascular pre-participation screening of young competitive athletes for prevention of sudden death: proposal for a common European protocol. *European Heart Journal*, 2005, 26, s 516–524
5. Sudden Cardiovascular Death in Sport LAUSANNE RECOMMENDATIONS Under the umbrella IOC Medical Commission 10 December 2004. Preparticipation cardiovascular screening.
6. http://www.olympic.org/common/asp/download_report.asp?file=en_report_886.pdf&id=886, 10.4.2014
6. <http://.lf2.cuni.cz/text-/Nahla-smrt-ve-sportu.pdf>, 10.4.2014
7. [http://F:\sportovci\Smrt-saha-stale-cestěji-po-mladých-sportovcích – Sport_cz.mht](http://F:\sportovci\Smrt-saha-stale-cestěji-po-mladých-sportovcích-Sport_cz.mht), 10.4.2014
8. <http://auth.cardiosource.org/EasyConnect/Integration/Post.aspx>, 16.4.2014